

100 ÉVE SZÜLETETT SZÁVAINÉ DEMÉNY MAGDA

Szavainé Demény Magda
(Pécs, 1909. július 9. – Budapest, 1976. április 5.)
zenepedagógus, zongoraművész.

I.

A Fodor Zeneiskolában zongora szakon végzett (1933). 1945-ig nem kapott tanári állást, magánórákat adott. 1945 után a Fővárosi Zeneiskola Szervezetnél tanított. 1949-től haláláig a Magyar Zeneművészek Szövetsége ügyvezető titkára, 1941–53-ban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanársegéd volt. Az 1956-os és 1958-as Bartók, az 1959-ben rendezett Haydn-fesztivál egyik szervezője, a Budapesti Zenei Hetek egyik kezdeményezője. Szerepe volt az 1960-as évek kezdetén a Korunk zenéje c. hangversenysorozat elindításában. Közben megszakítás nélkül tanított zongorát a zeneiskolákban. Részt vett az Egyesült Nemzetek Szervezete Nemzetközi Zenei Tanácsainak ülésein. Nevéhez fűződik a Jeunesses Musicales magyarországi szekciójának, az Ifjú Zenebarátok Magyarországi Szervezetének létrehozása (1965), melynek főtitkára s egy ideig a nemzetközi elnökség tagja volt. Egyik szervezője a Jeunesses Musicales Budapesten tartott világkongresszusának (1969). Cikkei a Zenepedagógia, Új Zenei Szemle, a Muzsika, a Parlando c. folyóiratokban Szávai Magda néven jelentek meg.

II.

FIATAL MUZSIKUSOK – IFJÚ ZENEBARÁTOK FEUER MÁRIA BESZÉLGETÉSE SZÁVAI MAGDÁVAL¹

Az Ifjú Zenebarátok Nemzetközi Szervezetéről elég keveset tud közvéleményünk. Jó néhányan még a muzsikus társadalom tagjai közül sincsenek pontosan tisztában vele, s gondolatban valahogyan a „Kodály-módszer-t népszerűsítő mozgalommal azonosítják. Éppen ezért az UNESCO szervezet magyarországi világkongresszusán is olyasvalaminek tekintették, mint a Zenei Nevelési Konferencia volt. A Jeunesses Musicales világszervezetének több éve vezetőségi tagja Szávai Magda, a Zeneművész Szövetség helyettes főtitkára. Természetes, ha most nem a szövetség szerteágazó problémáiról szeretnék vele beszélgetni, hanem az ifjú zenebarát-mozgalomról.

– *Azt hiszem, a magyarországi szervezet elsősorban Szávai Magda lelkesedésének, szervező energiájának köszönheti megalakulását, ezért közbevetett szerény tiltakozásával nem törődve hadd kérdezzem meg: hogyan kapta el ez a szenvedélyes buzgalom?*

– Voltaképpen mindig foglalkoztatott, mi lesz azokkal a zenét tanuló gyerekekkel, akik nem lépnek muzsikus-pályára. Saját zenepedagógusi munkámban is arra törekedtem, hogy elvezessem a növendékeket arra a fokra, amelyen az érdeklődés akkor is megmarad, ha valamilyen oknál fogva nem tud gyakorolni, s abbahagyja a zenetanulást. Amikor a francia szervezet egyik vezetője, Maurice Fleuret évekkal ezelőtt Budapesten járt, s mesélt a náluk oly népszerű mozgalomról, úgy éreztem, itt lehet a kérdés megoldására rátalálni. Talán érdemes elmondani, hogy az első Jeunesses szervezetek a háború alatt alakultak a megszállt Belgiumban és Párizsban, a tiltakozás egyik megnyilvánulásaként. 1947 óta az UNESCO tagszervezetei közé tartozik a JM. Ez idő szerint a világ 28 országában működik Jeunesses szervezet, s az ifjúság milliós tömegeit mozgósítja, hogy iskolán kívüli formák között tartsa ébren zenei érdeklődésüket. Magyarországot 1965-ben vették fel a tagországok sorába, de a mozgalom addigra szinte önmagától régen kialakult nálunk. A Filharmónia ifjúsági hangversenysorozatai, a fiatalok zenei klubjai jól szervezett, széles körű, alsófokú zenetanításunk mind olyan mozzanatok, melyek nélkül. nem indulhatott volna ilyen természetesen” a mozgalom.

¹ Feuer Mária interjúja először az Élet és Irodalom hasábjain, majd 1972-ben az 88 muzsikus műhelyében című kötetben (Zeneműkiadó Budapest).

– *Ezekhez az alapokhoz képest milyen többletet jelent a mozgalom, s hogyan oldhatja meg imént említett személyes gondját, azt, hogy ne vesszenek később kárba az alsó vagy középfokú zeneoktatás eredményei?*

– Zenei nevelésünk az általános iskola nyolcadik osztályáig igen átgondolt erről beszélni közhely. Az Országos Filharmónia remekül működő Ifjú Zenebarát Klubjaiban is a 14 éven aluli korosztály vesz részt zenetanárok irányításával. A gond tehát akkor kezdődik, amikor ezek a gyerekek kinőnek a szervezett, tömeges zenei foglalkozás kereteiből, és félő, hogy mindent elfelejtenek. A Jeunesses Musicales szervezet természetesen mintegy utánpótlásnak tekint a klubok tagságát, de elsősorban az „idősebb” fiatalok aktivizálását tartja legfontosabb feladatának. Egy-egy Ifjú Zenebarát csoportba 15 tag tartozik (14-30 éves korig), s ők saját maguk alakítják ki tevékenységüket, érdeklődésüknek megfelelően. Mi, felnőttek nagyon vigyázunk arra, hogy semmiféle kötelezőnek érzett feladat elé ne állítsuk őket, az alapszabály mindössze évi négy kötelező foglalkozást ír elő, s ebbe hangverseny- vagy opera- látogatások is beletartoznak. Ám a csoportok éppen mert semmiféle kényszert nem éreznek rendkívüli ötletességgel szervezik meg programjaikat.

– *Miben különbözik a magyarországi szervezet a nemzet- köziról?*

– A kérdést inkább úgy módosítanám: miben különböznek egymástól? Mert minden ország egyéni igényeinek, sajátosságainak megfelelően alakította ki szervezetének működését. Franciaországban például elsősorban a drága hangversenyjegyeket teszik elérhetővé tagjaiknak, Olaszországban fiatal muzikusok munkásklubokba járnak koncertezni, a kanadaiak kiterjedt szervezete állandó tábort létesít. (Csak zárójelben jegyzem meg: a tábor igen rossz kifejezés, a mi pécsi nemzetközi Jeunesses „táboraink” is bizonyították, hogy a fogalom valódi jelentése: nemzetközi zenei továbbképző tanfolyam.) A nyugati országok nagy részében a hiányos, alacsony szín- vonalú iskolai zenetanítás pótlására alakultak a csoportok, nálunk inkább az ismeretek továbbfejlesztésére, az érdeklődés ébrentartására. Talán valamennyi Jeunesses szervezet meg- egyezik abban, hogy ifjúsági hangversenyekkel aktivizálják a fiatal előadóművészeket és hallgatókat, fellépési lehetőségekkel, sőt nemzetközi cserékkel segítik a tehetségek karrierjének kibontakozását.

– *Ezek szerint hivatásos muzikusok és zeneszeretők egyaránt tagjai a szervezetnek. Az aktív és passzív csoportok megtalálják-e a kapcsolatot egymással?*

– Ez éppen a magyar mozgalom egyik legfontosabb jellem- vonása. Ilyen módon szervezhetnek és nevelhetnek közönséget maguknak ifjú művészeink, de így juthatnak zenehallgatáshoz például eldugott kis helységek lakói. S a különböző pályán működő fiatalok így kerülnek közel egymáshoz. Mindezt nagy leleménnyel hajtják végre a csoportok vezetői az ő ügyeskedésükön sok múlik, s így a kedvezményes hangverseny látogatások, a jutalomlemezek, vagy könyvek valóban csak másodlagos vonzóerőt jelentenek a tagoknak.

– *Véleménye szerint segíthetnek-e ezek a csoportok abban, hogy a modern zene és a közönség kapcsolata meghittebbé váljék?*

– Ha igennel válaszolok is, számszerű adatokkal nem tudom bizonyítani, mivel mint mondtam, kötelező foglalkozás- ként ilyen feladatokat sem tűzünk eléjük. De a fiatalok anya- nyelvként értik korunk zenéjének fordulatait, s a közös muzsikálás, zenehallgatás bizonyára tudatosítja ezt.

– *Hogyan tolerálják a komoly zenével foglalkozó csoportok tagjai társaik beat-rajongását, illetve megfér-e a kettő egymással?*

– Még nagyon fiatal a magyarországi mozgalom ahhoz, hogy ilyen tapasztalataink volnának. Az bizonyos, hogy a pécsi nemzetközi táborban színvonalas hangversenyek, spontán nép- daléneklések, jazz-muzsikálások sűrűn váltották egymást, s a gitár is gyakran előkerült.

– *Ha tájékoztatni akarná a magyar közvéleményt a szervezet működéséről, milyen témát választana?*

– A Jeunesses-mozgalom egyik legfontosabb jellemvonását morális erejét. Azt a tényt, hogy hasznosan köti le a fiatalok energiáit, kitölti szabadidejüket, s olyanfajta aktivitásra készíti őket, amelynek idősebb korukban is örülni fognak. H erről beszélek, mindig eszembe jut az olasz szervezet elnöknője, aki 1965-ben, amikor felvették Magyarországot a világszervezetbe, odajött hozzám és figyelmeztetett: „kedvesem, ez mozgalom egész embert kíván. Aki bekapcsolódik, annak kell tennie az életét.” Azt hiszem igaza van – és tudom: érdemes.

III.

VITA A ZENEPEDAGÓGIÁRÓL²

Szávai Nándorné

a Zeneművész Szövetség főtitkárhelyettese, a Jeunesses Musicales
magyarországi szervezetének főtitkára

Zeneoktatásunk célját Kodály Zoltán 1947-ben (100 éves terv, Zeneoktatásunk megjelent az Énekszó című folyóiratban) tömören így fogalmazta meg: magyar zenekultúra. Ez magában foglalja mai törekvéseinket, vagyis a zenei népművelést.

Mivel a kérdés nem zeneoktatásunk céljára, hanem a világhírű módszer céljára vonatkozik, szeretném felidézni az 1964-ben Budapesten megtartott ISME kongresszust, mert úgy hiszem, azóta került reflektorfénybe a magyar zeneoktatás. Az ISME hazai rendezősége annak idején arra törekedett, hogy az ide sereglett külföldi zenepedagógusoknak zeneoktatásunk minden területét bemutassa.

A közismereti iskolákban folyó munkával óvodai, általános és középiskolai mintaórákon ismerkedhettek meg a kongresszus résztvevői, ezenkívül valamennyi iskolatípust gyermek- és ifjúsági kórusok is képviselték. Felléptek a műsorok, bemutatók keretében zeneiskolai és szakiskolai hangszeres növendékek, kamaragyüttesek, ifjúsági zenekarok, a Zeneakadémia énekkara, s bemutatkoztak a KISZ különböző együttesei és egyetemi énekkarok is. Eredményeinkről, ifjúsági kórusaink, zenekaraink kitűnő produkcióról, zeneoktatásunk egész rendszerének átgondolt, szervezett felépítéséről a kongresszus után a külföldi szaksajtóban magasztaló cikkek, beszámolók jelentek meg. Ezen cikkek egynémelyikében olvashattuk először a „Kodály-method” kifejezést. Lényegében az ISME kongresszus hívta fel a világ zenepedagógusainak figyelmét iskolai és iskolán kívüli zenei nevelésünk eredményeire. Azóta látogatnak hazánkba mind gyakrabban zenetanárok, egész csoportok, mind azzal a céllal, hogy tanulmányozzák módszereinket.

Ha igaz az a tétel, hogy oktatásunk célja a zenei népművelés, akkor a jelenlegi gyakorlat nem teljesen kielégítő. 14 éves koráig minden gyermek tanul zenét, ehhez mérten viszonylag kicsiny a hangversenylátogatók, zeneértők és a zenét aktívan művelők száma. Kétségtelen, hogy más országokhoz viszonyítva

² Részlet a Vita a zenepedagógiáról c. könyvből. Szerkesztette: Kroó György és Feuer Mária (Zeneélet, Zeneműkiadó Budapest, 1972)

helyzetünk kedvező, mégis fel kell tennünk a kérdést: miért válik közömbössé, sőt néha ellenségessé a zenével szemben a fiatalok többsége?

Nem hiszem, hogy a hiba egyedül a módszerben van, talán nem is a tantervekben vagy a tankönyvekben.

Mióta „világhírűek” lettünk, valamiféle egészségtelen megmerevedés mutatkozik, a pedagógusok közül sokan a kirakatnak dolgoznak, produkálnak, bemutatnak. A gyermekek nagyszerűen szolmizálnak, ritmizálnak, énekelnek egy és több szólamban, ezen közben gyakran elsikkad a lényeg: a zene szeretete, a zene megismerése.

Eredményeinkkel joggal büszkélkedhetünk. De itt az ideje, hogy felfigyeljünk bizonyos jelenségekre. Arra például, hogy sok fiatal rajong a zenéért, de nem kedveli az iskolai ének-zeneórákat. Holott az énektanár elsőrendű feladata, hogy felkeltse, ébren tartsa érdeklődésüket.

Meg kell vizsgálni, hogy miközben állandóan Kodály tanításaira hivatkozunk, s az ő elképzeléseit igyekszünk megvalósítani nem torzul-e el a „módszer”, s nem válnak-e öncélúvá az általa megjelölt eszközök. Ne kápráztasson el bennünket a „világhír”, sok még a tennivalónk, ha arra törekszünk, hogy ifjúságunk széles tömegeivel valóban megszerettessük a zenét.

...

Amint Till Ottó beszélt, eszembe jutott, hogy mindig azt mondjuk ma: zenepedagógus. Az iskolában a közismereti tanárok a zenepedagógust, zenésznek tartják, zeneművész körökben viszont, félek, némi zenésznek, hanem pedagógusnak. Tisztázni kellene ezt, mert a zenei nevelőnek, a nép művelőjének, a kultúra terjesztőjének nemcsak pedagógusnak kell lennie, hanem művésznek is.

Nagyon szeretnék csatlakozni Till Ottóhoz a pedagógusnak juttatandó több szabadságot illetően. Engedjék meg, hogy egy Jean Jacques Rousseau idézetet olvassak felő nemcsak nevelő volt, hanem muzsikus is az Émile-ből. Rousseau azt vallotta a jó nevelés alapelveként, hogy termékenyítő nyugtalanságot kell ébreszteni a növendékben a problémákkal szemben, hogy ne nyugodjék, míg meg nem oldotta őket. „Ha téved, hagyjuk, hogy folytassa kutatásait, ne javítsuk félreértéseit, várjunk nyugodtan, míg képes lesz arra, hogy maga lássa és javítsa ki azokat. Ha sohasem tévedne, nem tanulná meg olyan jól a dolgokat.” Azt gondolom, hogy ha Rousseau ezt a gyermekre, a tanulóra, a növendékre vonatkoztatta, próbáljuk mi ezt a Rousseau-i elvet a zenei nevelőkre is

vonatkoztatni és akkor mindjárt kikerülünk abból a megkötöttségből, amely szárnyát szegi sok olyan embernek, akinek több fantáziája, több művészi elképzelése volna, mint amennyit megmutathat.

IV.

BÚCSÚZTATÓK

A Fodor Zeneiskola évkönyveiben bukkantam nemrég két intézeti hangverseny műsorára. Az egyiket 1932. március 9-én, az iskola magas osztályba járó növendékeinek egyike adta, a másikat, 1933. április 21-én okleveles zongoratanár. Mindkettőt: Demény Magda. Igen jól kellett zongoráznia, hiszen teljes koncertet ritkán adhatott egynövendék a Fodorban. Ezt mondja a műsor is: Schumann C-dúr fantáziája, Chopin Asz-dúr polonéze, Bach g-moll fantázia és fűgája Liszt átiratában, Brahms f-moll szonátája feladatnak nem csekély. S e két koncertprogramban feltűnő – 1932-t és 33-at írunk! – a növendék érdeklődése korunk zenéje iránt, hisz a zongorát tanulókra abban az időben ez még távolról sem volt jellemző. A Fodor diáklányát, Demény Magdát, mi Szávai Magdának ismertük és szerettük – de nehéz a múlt idő – s az okleveles zongoratanár 43 esztendeig valóban tanított, zenére is, emberségre is, jóformán percnyi pihenő nélkül, vérbeli pedagógus szenvedélyével. Először zongorát s – még a felszabadulás előtt – munkásoknak zenét különféle kulturális rendezvényeken, majd zenepolitikát is, országos, végül nemzetközi méretekben.

A magyar kulturális életben alighanem példa nélkül való, hogy akit 1949-ben állítottak vezetői posztra, 26 esztendeig végezte ugyanazt a munkát, szolgálatot. Szávai Magdát pedig soha íróasztal mögött nem ült korábban, a művészeti szövetségek megteremtésekor, 1949-ben küldte a párt a Magyar Zeneművészek Szövetségébe, szervezze meg, s legyen ügyvezető titkára. Hányszor hallottam is tőle, mennyit tiltakozott e testére nem szabott feladat ellen, milyen nehéz volt a kezdés. De a folytatás sem lehetett könnyebb. Hogy a Szövetség ne csak papíron létezzék, hanem hasznos, értelmes tevékenységet fejtsen ki, ahhoz tömérdek energiára volt szükség. Régi jegyzőkönyvek, az Új Zenei Szemle beszámolóí tájékoztatnak Szávai Magda munkáiról. Zenekultúrájukban fejlődő városaink emlékezzenek arra az alapozásra, amelyben Szávai Magda az 50-es évek kezdetén részt vett. Nemzetközi sikereikre méltán büszke fiatal előadóművészeink tudják meg, mennyi látványosnak nem mondható

aprómunkát – és nagyot is! – fektetett a nemzetközi zenei versenyekbe, hány segítségre érdemes előadóművésznünknek egyengette a pályakezdését, milyen féltő gonddal állt világhírhez vezető útjuk első állomásainál. Egykor fiatal – ma már Kossuth-díjas – zeneszerzőink is tudhatják, mennyit segített a maga csendes, cseppet sem hivalkodó módján az alig ismert kezdőknek. Az 1956-os és 1958-as Bartók, az 1959-ben rendezett Haydn-fesztivál egyik szervezőjeként a budapesti zenei hetek megteremtői között tarthatjuk számon. A 60-as évek kezdetén az ő kezdeményezésére megszületett Korunk Zenéje hangversenysorozat, amelynek műsorain oly sokszor szerepelt a magyarországi bemutató jelzés – őszi modern zeneünnepünk előképe volt.

Munkaidő és szabad idő között egyszerűen nem tudott különbséget tenni. Szávai Magda, azt hiszem, soha nem pihent, hisz szövetségi dolgai mellett rendszeresen publikált írásokat, adott közre kottákat – közülük nem egy nagy nemzetközi sikert aratott – és szinte megszakítás nélkül tanított is, zongorát. Abban a zeneiskolában, amely a hajdani Fodor helyén nyílt, az 1. számú körzetben.

Tizenkilenc évig lehettem a munkatársa, a szellemi újjáépítés esztendeiben, a magyar zenekultúra felvirágzásának korszakában. Ez az újjáépítés és felvirágzás nélküle elképzelhetetlen. Elmondhatatlan, mennyit tanultam tőle.

Szávai Magda vezetőnek is éppoly sajátos volt, és egyedi, akárcsak embernek. Beosztottjai egyáltalán nem voltak – munkatársai igen. Olyan termékeny közösségi szellemet teremtett és sugárzott, olyan légkört, amelyben örömet szerzett a munka, minden feladat széppé és fontossá vált. Mert, mint igazi, vezetésre termett egyéniség, tudta, mennyire fontos lehet minden apróság, s olykor egy-egy nagyszabású vállalkozást épp valamely apró részlet kidolgozatlansága juttathat zátonyra. Kicsiny csapatot kormányzott 1964-ben, a Zenei Nevelés Nemzetközi Társasága, 1969-ben, az Ifjú Zenebarátok Nemzetközi Szervezete budapesti kongresszusán, 1970–71-ben a Bartók-ünnepségeken, de amiképpen ő maga is több ember munkáját vállalta magára, azonképpen munkatársait is képessé tette arra, hogy a maximumot nyújtsák. Ma, amikor oly sok szó esik korszerű szervezési módszerekről, tanítani lehetne azokat a terveket, amelyeket minden részletre kiterjedő figyelemmel dolgozott ki a Szövetség egy-egy nagyobb vállalkozását előkészítendő.

Pedagógiai tapasztalatai a 60-as évektől diplomáciai értéké váltak. Annál a kerek asztalnál is, amelynél a szocialista országok muzikusai ültek és az UNESCO Nemzetközi Zenei Tanácsának gyűlésein is. De amit a világban

tapasztalt, az is a magyar zenekultúrát gazdagította, így alapította meg, külföldi mintára, de ettől a mintától teljesen eltérő formában. 1965-ben az Ifjú Zenebarátok Magyarországi Szervezetét, élete utolsó évtizedének e kedvenc gyermekét. Nagyobb szabású írásai közül talán a legutolsót a MAGYAR ZENE számára (1975/1.) épp e szervezet tízéves munkájáról adta közre. Az általa megteremtett magyar „Jeunesse”, mint példa és modell, megint csak visszakerült a nemzetközi vérkeringésbe. E szervezet nem egy reformját épp a magyar megoldás ösztönözte.

Nagyon szerette az embereket s a maga csendes, soha nem hivalkodó módján segített, ahol kellett, s lehetett. Mennyire szerette az ifjúságot! Munkától hajsoltan, fáradtan is ezért maradt mindig oly fiatal. A mi zenekultúránkon munkált Szávai Magda, korunk zenetörténete kell, hogy számon tartsa ma még felmérhetetlen és felbecsülhetetlen életművét.

Breuer János
(Magyar Zene 1976/2.)

A magyar IM-szekció megalakulásának hivatalos dátuma (1965) óta megszoktuk, hogy köztünk van, hogy szinte észrevétlenül, lehetőleg a háttérben maradva, mégis határozottan és biztos kézzel irányította a Szervezet munkáját, formálta ízlésünket, kiváló pedagógiai érzékével, nagyszerű emberségével kijelölte számunkra az utat, melyet be kell járnunk, megmutatta a célt, melyet el kell érünk.

Szerettük és tiszteltük, s nem a vezetőt, a felnőttet láttuk benne még azokban az időkben sem, amikor, gimnazisták lévén, a köztünk levő korkülönbség jóval nagyobbak tűnt, mint a későbbi években. Barátra, megértő, sokszor bölcs, máskor reális, a dolgokat a helyükre tevő tanácsadóra találtunk benne. A hosszú beszélgetések, az együtt kialakított tervek, a sok-sok közös élmény, s a közös szenvedély, a muzsika szeretete és megszerettetésének vágya egy életre szóló útravalót adott valamennyiünknek, akik az elmúlt évek során együtt dolgozhattunk vele. Barátunk volt, akit magunkénak és magunk közül valónak éreztünk, s így természetesnek tartottuk, hogy hajnaltól késő éjszakáig talpon volt az – általa életre hívott – pécsi nemzetközi zenei táborok izgalmas és gyönyörű forgatagában, természetesnek tartottuk rendkívüli munkabírását, sosem szűnő lelkesedését, állandó tenniakarását. Büszkék voltunk rá, de – ismerve őt – megint csak természetesnek tartottuk, hogy a nemzetközi szervezet több alkalommal is elnökévé, illetve alelnökévé választotta; örültünk, hogy

mindenki tisztelettel és nagyrabecsüléssel emlegette nevét, hiszen az ő népszerűsége – közvetve – a mi munkánk elismerését is jelentette. És szerettük humorát, élveztük jó kedélyét, ahogy derülni tudott, amikor a firenzei kongresszus élményeit megörökítő „népi eposzunkban” Beata Magdalénának tituláltuk, ahogy a nyári nagymarosi szalonnasütések alkalmával újra meg újra együtt énekelt velünk a nyári éjszakában, ahogy boldogan újságolta egy-egy vidéki, falusi JM-csoport megalakulását, idézte a beszámolók egy-egy kedves mondatát. Szerettük, mert szerette az életet, mert megtanított bennünket arra, hogy szeressük az életet, hogy gyönyörködni tudjunk mindenben, ami szép.

Lassan egy éve már, hogy fájdalmasan nélkülözzük, s most elment örökre. Mi, az időközben felnőtté cseperedett ifjú munkatársak döbbenet és félig bénultan vártuk, reméltük az elmúlt esztendőben, hogy visszatér közénk, hogy ismét kezébe veszi az irányítást, hogy a maga finom és tapintatos módján megmondja, mit kell tennünk. Most már tudjuk, hogy hiába várjuk, hogy életünk, hogy az Ifjú Zenebarátok Magyarországi Szervezete életének egy jelentős és nagyon-nagyon szép szakasza visszavonhatatlanul lezárult. S rá kellett döbennünk arra is, hogy Magda néni nem hagyta, hogy megköszönjük, amit értünk tett, amit életéből, tehetségéből ránk áldozott. Mint ahogy életében sem hagyta volna . . .

Wirthmann Julianna
(Muzsika 1976 /6.)

Több mint negyedszázad óta tartó meleg, zavartalan, a szó legnemesebb értelmében vett barátság fűzött bennünket egymáshoz, s ez kétségtelenül az élet egyik legszebb ajándéka. Ki tudná felsorolni azokat az okokat, amelyek lehetővé tették, hogy egyformán gondolkodjunk és érezzünk, hogy ízlésünk és

elképzelésünk mindig egymásra találjon, és úgy tudjunk együtt dolgozni, hogy még meggyőzőnünk se kelljen egymást.

Ha most azt keresem, hogy mik voltak Szávai Magdának azok a tulajdonságai, amelyek lényét olyan vonzóvá, munkáját olyan eredményessé tették, egyszerűnek látszik minden. Bízott az emberekben, szerette az ifjúságot, éltető eleme volt a munka és bár több mint huszonöt évet töltött a Szövetség íróasztala mögött, a zene iránti rajongása és hite a zene emberformáló humanista erejében – sohasem szorult háttérbe.

Ezért nem hagyta abba a zongoratanítást, amíg csak felelős munkája mellett idejéből és erejéből futotta. Tanításában mindig a zene megszerettetése volt a legfőbb cél, s ha egy növendéke Mozart iránt érdeklődött, akkor eltekintett az előírt sablontól és csak Mozart zenéjével foglalkozott az órán.

Az ISME-kongresszusra megjelent Zenei nevelés Magyarországon című könyvben tanulmányt írt a közös muzsikálás fontosságáról és propagálásának szükségességéről. Ő maga is sokat kamarázott és aktív zenélési igényét négykezes játékban élte ki: ez nemcsak akkor szerzett örömet számára, amikor közös kiadványainkhoz kerestünk anyagot, hanem mindig, minden körülmények között jó érzéssel töltötte el, ha muzsikálhattunk. Ilyenkor megnyugodott, megvigasztalódott, mert feloldódott a zenében.

A fiatalok rajongtak érte, olyan kapcsolatot tudott teremteni velük, hogy minden ügyükkel bizalommal fordulhattak hozzá. Megértette és segítette őket.

Legutolsó közös munkánkban is a régi zeneiskolák és az ott tanító tanárok helyzetéről, működéséről írt. Mikor néhány héttel ezelőtt a tanulmány első nyomtatott anyagát korrigálta, örömmel tapasztaltam, hogy ő, aki az utóbbi időben minden munkájával elégedetlen volt, ezúttal nem talált kifogásolni valót.

Megnyugtató, hogy együttműködésünk emlékeiből tömegesen villannak elő azok az események, amelyek örömmel, megelégedéssel töltötték el. Erre a sikerekben és megbecsülésben gazdag életre csak ilyen szubjektív módon tudok emlékezni és nem könnyes szavak hal veszek búcsút, mert úgy érzem, hogy Magda továbbra is velünk marad.

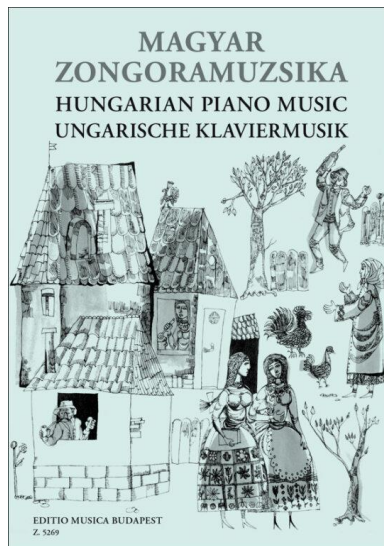
Karácsonyra Ferenczy Béni Virágoskönyvét kaptam tőle ajándékkul. Ebből a könyvből Tóth Árpád Orgona című versének egy szakaszával köszönök el most tőle.

*Bár holtra metsző kertész görbe kése,
még édesíti a fanyar szobát,
s a hűs homályon úgy remeg tovább
illatja, mint halk húrok reszketése.*

Veszprémi Lili
(Muzsika 1976 /6.)

V.

**SZÁVAI MAGDA – VESZPRÉMI LILIVEL KÖZÖS – MUNKÁI
AZ EDITIO MUSICA BUDAPEST ZENEMŰKIADÓNÁL**

MAGYAR ZONGORAMUZSIKA

a zeneiskolák alsó osztályai számára

Közreadta Szávai Magda

Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

MUSIQUE DE PIANO 1

pour les premiers pas

Szerkesztette Szávai Magda – Veszprémi Lili

Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

MUSIQUE DE PIANO 2

Közreadta Szávai Magda – Veszprémi Lili

Műfaj: Pedagógiai előadási darabok

Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

MUZSIKÁLJUNK EGYÜTT 1

Közreadta Szávai Magda – Veszprémi Lili
Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

MUZSIKÁLJUNK EGYÜTT 2

Szerkesztette Szávai Magda – Veszprémi Lili
Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

MUZSIKÁLJUNK EGYÜTT 3

Klasszikus és romantikus szerzők négykezes zongoradarabjai

Közreadta Szávai Magda – Veszprémi Lili

Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó

Zongoramuzsika 1

Zongoramuzsika 2

Szerkesztette Szávai Magda – Veszprémi Lili

Sorozat: Kezdők muzsikája

Kiadó: Editio Musica Budapest Zeneműkiadó